Algeutze 25 Aprilis occidit. Prima Iulii rursus cū Sole attollitur. Sequuntur deinde tres stellæ, ferè in vna linea cōprehensæ, de secunda magnitudine, cingulū Orionis efficientes, quas Sancti Iacobi baculū vulgus appellat. Prima earū, & polo nostro vicinior, 6 Maii, secūda. 7. tertia 8. eiusdē occidunt, 27. autē Iunii iterū prima, 28. secunda 29. tertia oriuntur. Præterea in sinistro humero stella est secundę dignitatis, quę dicitur Bellatrix, illa occidit 9 Maii, 19 Iunii oritur. Dexter humerus orionis Bedalgeuze arabib. vocatur, cui primæ magnitudinis stella inest, ea occidit 16. Maii, oritur 25 Iunij. Præter has, singulariter obseruatur hic, stella nebulosa capitis, quę occidit 11 Maij, & horizonten rursus scandit 23 Iunij. Post hac nouē adhuc stellę sudarioli, aliâs corij bouis dicti, numerātur, quod sinistra manus sustinet, Has, quia saltem 3 & 4 splendoris locum habent, prætereo. Postremo dextra clauam quandam gestat, quæ pariter duas stellas continet.

Eridanus. ✻Eridani figura, stellis triginta quatuor concinnata, duabus splendidioribus, vna primæ, altera secundæ claritatis existente, tertia quoq; Eridano Orioniq; cōmuni, q̄ principiū Eridani, sinistrumq; Orionis pedē possidet, de qua antea, reliqs stellis, vltra tertiā dignitatē, nihil sibi assumentibus. Vocatur Eridanus alias Padus, Gyon vel Nilus, Oceanus etiā. Stella curuaturę Eridani inserta, Angentenar Arabicè dicta, occidit 17 Martii, Oritur 15 Iunii, Extima Eridani primū luminis locum tenēs, Acarnar nomine, 15 Februarii abscondit, 28 Iulii surgit.

Lepus. ✻Lepus 12 stellarum est, tertiam claritatem non excedentium. Quatuor stellæ leporis auriculæ vtriq; binæ, insidentes, 22 Aprilis occidunt, 6 Iulii rursus emergunt.

Canis maior. ✻Canicula, Canis maior vel Canis secundus, idē est, 18 stellas cōplectens, Informes 11. Vna omniū fixar; stellar; fulgentissima, Arabicè Alhabor, vocabulo satis visitato. Dicitur & Syrius siue Syrion, Asehere, Aliemeni. Huius sub ortū, Solaris calor augetur multiplicaturq;, adeo vt tellus quasi vratur, canesq; in rabiem agantur. Nostro climati, occidit ferè 8 Maii. Rursus 26 Iulii cū Sole ascendit, cū 12 ferè gradu ♌, hoc est, circa festū Sancti Iacobi, quando initiū pariter est dier; Canicularium.

Tempus Caniculare. Illar; autē principiū subinde, iuxta regionū climatumq; diuersitates, mutatur. Hippocratis sæculo, qui quartū clima habitauit añ natū Christū 400. ferè annis principiū illud 13 vel 14 Iulii euēnit. Sub Auicenna, qui idē in 4 Climate degit, à Christo 1100. annis quodam̄odo, cœpit hoc, 15 vel 16 Iulii. Iā nostra ætas, & septimo Climati subiecta, 15 & 16 Iulii experit, quo tēpore etiā Canicula Cosmicè eleuatur. Apparet primo 9 ferè die Augusti, Post cōtinuò magis ante ortum Solis cōspicua, quę apparētia finē canicularib⁹ paulatim inducit.

Canis minor. ✻Procyon, qui Canis minoris nomē gerit, duas stellas tantū præfert. dicitur & Canis primus, & præcanis, quia aliū in ortu præueniat, Arabibus Asehere, Algomeisa, Ascemie, Hanc Plinius Caniculā esse vult. Nos autē veteres sequuti προκύονα, id est, Antecanem vel Præcanem vocamus. Incipit hæc 19 Maii Vespertina obscurari 1 die Iunii post verè occidere, 16 tandem Iulii rursus præcise cum Sole eleuatur, 31 Iulii à Sole elongatur, id est, heliacè oritur cerniturq; in oriente.

Nauis. ✻Nauis, Argo, Nauis Iasōnis, Argonauis, quibusdam Arca Noē, appellatur. Hæc stellas 45 complectitur, Tres eminentiores, quarum vna est quantitatis primæ, in Remo sita, nostro climati semper operta, quocirca, eandem huic cartæ non inserüi, Ratione namq; latitudinis, hanc cartham multo capatiorem desyderasset. Vocatur eadem Canobus, ἵππος, id est, æquus, Subhel aut Suhel Arabibus: Præter hanc Canobum adhuc Naui insunt 4 stellæ, quantitatis secundæ.

Hydra. ✻Hydra, Hydrus aquaticus, Anguis, Magnanimus Anguis à recentioribus vocatus. Componitur ex 25 stellis tertia magnitudine non superioribus, præter vnam, quæ in secunda claret, & dicitur Alphart Hydræ, id est, lucida Hydræ. Cuius occasus Cosmicus 24. Iunii, ort⁹ 15 Augusti fit. Sunt præterea duæ quoq; informes iuxta sistentes.

Crater. ✻Crater sequitur (licet aliqui Craterem, Coruum, Hydram vnā imaginem faciūt) qui & Vas & Patēra dicitur, 7 stellis conficitur, quarta magnitudine omnibus. Prima Hydræ Crateriq; communis est, Basis seu fundus vasis dicta. Hæc occidi 5 Iulii, oritur 11 Septembris.

Coruus. ✻Coruus habet 7 tertio splendoris gradu non maiores, quarum quæ in ala dextra, Arabicè Algorab vocata, tertia est dignitate prædita. Illius occasus cōtingit cū Sole 4 die Augusti, ort⁹ cū eodē 25 Septēbris.

Centaurus. ✻Centaurus 37. stellas possidet. Ex illis sex clarent 5, de secūda quantitate, & vna de prima. Spatula Centauri dextra 26 Iulii se subducit, 7. Nouembris rursus emergit.

Lupus. ✻Lupus, Fera, Bestiola seu Bestia, θήριον, 19. astris constat, 3 4 & quintæ luminositatis. Sed quoniam nihil hic est notatu dignum, plura dicere supersedeo.

Thuribulum. ✻Thuribulum frequentori notioriq; vocabulo Aram vel altare appellant, Sacrarium quoq;, Larem, Templum, Puteum & Focum. Illud 7 stellæ constituunt, duæ quinti luminis, reliquæ quarti.

Corona meridionalis. ✻Corona quoq; meridionalis habetur, quæ & Corona notia, Corona australis, græcis οὐρανίσκον, id est, paruum cœlum, aliis rota Ixiōnis nominatur. Cuius stellæ, quoniam quartum magnitudinis ordinem non excedunt, supersedeo.

✻Piscis notius postremus est, meridianus, austrinus magnus pariter vocatus 11 stellis, quarto & quinto gradu, luminosas gerit. E quibus quæ in dorso est 16 Ianuarii occidit 21 Martii oritur

Breuiter itaq; stellarum summa est meridianarum 316. prima luminositate insignes septem, Secunda 18. Tertia 63. Quarta 164. Quinta 54. Sexta 9. Nebulosa vna. Numerus vero stellarum omnium octaui orbis ordine nūc enumeratarum tam maiorum quam minorum 1022. Sic ergo tractationem de stellis fixis, absolutam habes.

ENVNCTIATVM QVINTVM.

Dies inter se naturales (causis earundem inæqualitatis intellectis) conferre vel æquare.

VONIAM DIES NATVrales de meridie in meridiem numerentur, scilicet, à momento Solis meridianum contingentis, in quo meridies est, qđ fit tanto spatio, quāto Aequinoctialis vniuersam terram ambit, & paulo plus, hoc est, tanta portione æquinoctialis respondente zodiaco, in quo Sol mouetur, quanta æquator integre circumuoluitur. Portio autē illa æquinoctialis additamentū nobis vocabitur in posterum, quod quidem additamētum, quoniam nō omni diei ęquale est, sequitur necessario easdem dies dissimiles fieri oportere, ita dies quoq; naturales motibus astrorum inueniendis inidoneæ sunt. Duplici aūt ratione contingit huiusmodi dierū diuersitas, Vna, quod cū sol vniformem motum in circulo eccentrico absoluat, in zodiaco non possit, tēporibus iisdem arcus eosdem describere. Altera, quod quantumuis Zodiaci arcus pares (sicut nō fit, vt dictū est) à sole indies designarentur, illis tamen propter obliquitatem dissimilitudinémue declinationū ascensiones ęquales vel additamenta æquatoris similia non sint. Iccirco dies naturales, qui ab vno meridie in alterum computantur, sibi in quantitate discunueniunt. Eadem de causa, aspectuum inquisitioni, & planetarum cursibus inueniendis nihil conferunt. Dies autem illæ apparentes quoq; & differentes vocantur. Ad motus ergo syderū certo inuestigandos opus erat dierum paritate seu mediocritate, Tametsi vero diei naturalis & ęqualis discrimē videatur quasi nullum, pluribus tamen collectis, sensibilis differentia temporis efficitur, quæ in motibus velociorib⁹, maxime lunæ & eius aspectibus, non negligenda est. Quo aūt & secundæ huius theorematis parti satis fiat, instrumētū sequitur, ab hinc alquot centenis annis seruiēs. Cuius circumferētiæ extima pars, dies anni, intima vero minuta æquationis refert. Principiū illius iuxta Februarii diē primū, signatū cum littera, B est, à B autem vtrinq; gradus nigri & albi coloris occurrunt, quorum quilibet decem secunda temporis cōtinet, sextus quilibet gradus cum zifra, minuta temporis notante, signatur, ita vt à B vsq; ad L dextrorsum 20 minuta habeantur. Ab L vsq; ad E singuli gradus 2 secunda indicant, sed à 50 secundis vsq; iu E litteram, quælibet diuisio 1 secundum notat. Eadem ratio est ab M vsq; ad E. Præterea numeranti à B sinistrorsum quælibet graduū pars 10 secunda, zifra cum lineis suis minuta significat, vsq; in O quod 32 minuta complectitur, ab O autem in C vsq;, sectio quæuis 10. secunda Similiter ab N vsq; ad C, nisi quod proximus gradus vtrinq; apud C 8 secūda plusquam 32 minuta notet. Sciendum est quoq;, gradus singulos intra litteras F D G vnū secundum referre, quorum initium D est cum 52 secundis, id est, vltra 11 minuta. Filo enim precise supra D literam cadente, dierum ęquatio erit 11 minutorum 52 secundorum. Deinde reliqua secunda vsq; ad 60 id est, 12 minuta iuxta F & G reperies. ¶ Vsus instrumenti eiusmodi est. Si cursus planetar; velociores (tardiores enim non egent) ad certum aliquem diem requiris, quære primo diem quem constituis extimo circulo inscriptum, cui filum à centro propendens applica, simul aduertens minuta & secunda in interiori circulo à filo tacta, quæ tempori tuo subtrahe, tum dies & horæ æquata erunt, cum quibus motus, vt infra audies, inuestigare licebit. In coniunctionibus tamen & aspectibus alia est ratio, vbi enim (vt in sequētibus disces) diem, horam minutúmue cuiuspiam aspectus inueneris, aspectus adhuc dicetur diebus non ęquatis, quando per tempus inuentum inquirenda sunt primum minuta & secunda æquationis in instrumento, inuenta autem tempori non æquato addenda, & tum aspectus diebus æquatis prodibit. ¶ Exēplo res patebit. Pone 23 diem Februarii 15 horā 44 minu. natalē Imperatoris CAROLI esse, ad quē cursus erroneos certò cognoscere vis. Die itaq; quæsito, filoq; huic aptato 2 minuta 56 secunda à filo interiori circuli parte secta, cernuntur. Ista cum subtrahis tempori natiuo proueniunt 23 dies ęquati 15 horę 41 m̄ 4 secūda. ¶ Aliud, Rex FERDINANDVS 10 die Martii, licet anno non eodē genitus est, ideo eius æquatio 7 m̄ 30 secunda erit. Illam demes à tempore uatiuitatis scilicet horis 20 minuta 47, supererunt 20 horæ 39 minuta 30 secunda, Et hoc dicetur tempus ęquatū regis Ferdinandi. Quod si eodem Natiuitatis die coniunctio vel aspectus euenisset, ad certam aliquam horam & minutū, hiis iam addenda forent 7 minuta 30 secunda. Et sic tempus illius coniunctionis vel aspectus tempus diebus æquatis dici possit.

